

Bankenbelasting is geen goed idee

Column
Wim Boonstra

De Tweede Kamer sprak zich onlangs in overgrote meerderheid uit voor de invoering van een strafbelasting voor banken. Daarmee komt de Kamer tegemoet aan de nog steeds levende volkswroede tegen de banken.

Het is een slecht idee. Het is niet eerlijk en het is niet goed uitvoerbaar. Om meteen maar met de deur in huis te vallen: de gesteunde Nederlandse banken en verzekeraars betalen al voor de

door hen ontvangen staatssteun. Aan die steun hangt namelijk een stevig prijskaartje. Daar schiet de belastingbetaler niet bij in. Het zelfde geldt voor de garanties die de overheid heeft verstrekt aan banken voor het interbancaire verkeer en op de obligatieleningen die zij uitgeven. Op deze garanties hoefde niet te worden getrokken en er is wel netjes premie betaald. Deze steunmaatregelen zullen de belastingbetaler weinig tot niets kosten. Het financiële hoofdpijndossier is natuurlijk ABN Amro. Naast alle onzin die de voormalige topman van die bank vorige week in de krant uitkraamde maakte hij één rake opmerking: hier loopt de belastingbetaler het risico op een fors verlies. Maar om dan alle banken, inclusief zij die geen steun nodig hadden, extra belasting te laten betalen? Dat schiet zijn doel voorbij.

Misschien is het beter om te proberen om door falende bestuurders onterecht verkregen bonussen en verzilverde opties

met terugwerkende kracht terug te vorderen. Dat levert misschien niet zoveel op, maar reken maar dat het populair is.

Er is nog een reden waarom een bankbelasting niet eerlijk is. Sommige bedrijven berokkenen al decennia lang veel grotere schade aan de samenleving dan banken ooit hebben gedaan. De Tweede Kamer heeft toch ook nooit voorgesteld om een extra belasting in te voeren voor de tabaksindustrie? Een moment van bezinning lijkt mij gewenst.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat, ook nu de direct financiële consequenties van de bankensteun lijken mee te vallen, er wel degelijk sprake is geweest van grote risico's voor de belastingbetaler. Dat willen we niet nog een

Misschien is het beter falende bestuurders onterecht verkregen bonussen en opties terug te vorderen

keer meemaken. Het vormen van een staatsfonds is echter geen goed idee. Hoe groot moet dat fonds dan zijn? Wie gaat het beheren? Hoe stellen we de premies vast? Hoe gaan we differentiëren naar risico? Alle vragen die ook al spelen bij de vorming van het ex-ante fonds ter dekking van het depositogarantiestelsel (DGS) komen hier opnieuw naar voren. En net als bij het DGS zal de discussie zijn: risicovolle banken willen niet volwaardig meebetalen en de degelijke banken willen niet met de gebakken peren blijven zitten als het fout gaat. Als het dan mis gaat zal het fonds toch te klein blijken en zijn we uiteindelijk nog geen stap verder.

Dat kan slimmer. Een beter alternatief voor de bankenbelasting is de uitgifte door banken van zogeheten 'contingent convertible bonds', ofwel obligatieleningen die ingeval van een crisis automatisch worden omgezet in risicodragend vermogen. Er is een markt voor dergelijke leningen, institutionele beleggers zijn

zelfs zeer geïnteresseerd. Banken betalen uiteraard een risicopremie, en hoe risicovoller de markten een bank inschatten, des te hoger de premie die zij vereisen. De voordelen zijn evident. Banken betalen zelf de rekening, markten zijn de objectieve scheidsrechter ten aanzien van het risicoprofiel, er is geen bureaucratisch apparaat voor nodig en het risico voor de belastingbetaler is volledig overgenomen door professionele marktpartijen. Banken worden beloond als zij hun risicoprofiel verbeteren. En, per slot van rekening, als een bank er niet in slaagt om dergelijke leningen in de markt te plaatsen is dat een helder signaal voor de toezichthouder om de zaak af te wikkelen. Transparant, objectief, efficiënt en met de juiste prikkels, wat willen we nog meer?

.....
Wim Boonstra is chief economist bij Rabobank. Reageer online op deze column op www.fd.nl/optiek.

